

Beregnet til
Norges vassdrags- og energidirektorat

Date
08.11.2024

Fremmede arter

Stengelsrud – Glabak og

Stengelsrud - Bevergrenda

Fremmede arter Stengelsrud – Glabak og Stengelsrud - Bevergrenda

Oppdragsnavn **Detaljplan for to kraftledninger til Kongsberg**
Prosjekt nr. **1350056643**
Mottaker **Norges vassdrags- og energidirektorat**
Dokument type **Vedlegg om fremmede arter langs trasé Glabak – Stengelsrud**
Versjon **1**
Dato **08.11.2024**
Utført av **Aidan Cameron MacDougald**
Kontrollert av **Kristian Marcussen**
Godkjent av **Michael René Helgestad**
Beskrivelse **Beskrivelse av registrerte fremmede arter i det aktuelle området for anleggsarbeid i forbindelse med ny 132 kV ledning fra Glabak – Stengelsrud.**

Rambøll
Harbitzalléen 5
Postboks 427 Skøyen
0213 Oslo

T +47 22 51 80 00
<https://no.ramboll.com>

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	2
2.	Metode	2
2.1	Datagrunnlag	2
2.2	Feltregistrering	2
2.3	Usikkerhet	2
2.4	Kategorisering av fremmede arter	2
3.	Områdebeskrivelse	3
3.1	Fremmede arter Stengelsrud – Glabak og Stengelrud - Bevergrenda	6
3.2	Oversiktskart over utbredelsen av fremmede arter – Stengelsrud - Glabak	11
3.3	Oversiktskart over utbredelsen av fremmede arter – Stengelsrud - Bevergrenda	17
4.	Håndtering av masser med fremmede arter	19

1. Innledning

I forbindelse med oppgradering av kraftledning på strekningen Stengelsrud – Glabak og Stengelsrud - Bevergrenda i Kongsberg kommune er det blitt kartlagt for fremmede arter i det aktuelle området for rigg og anleggsarbeid, slik at man kan gjøre nødvendige tiltak for å unngå uønsket spredning av disse artene under anleggsarbeidet.

2. Metode

2.1 Datagrunnlag

Utredningen er basert på prosjektspesifikke feltkartlegginger og kjent, tilgjengelig informasjon om området i Artsdatabanken sitt Artskart.

2.2 Feltregistrering

Det ble utført feltregistreringer i området den 20. og 27. juni 2024 av naturforvalter Aidan Cameron MacDougald. Artsforekomster av forvaltningsinteresse ble fortløpende registret og stedfestet ved hjelp av håndholdt GPS-verktøy gjennom Miljødirektoratets applikasjon «Arter» og «Field Maps for Arc GIS». Registrerte data ble siden bearbeidet i ArcGIS Pro. Alle bilder i notatet er tatt av Aidan Cameron MacDougald på kartleggingsdagene.

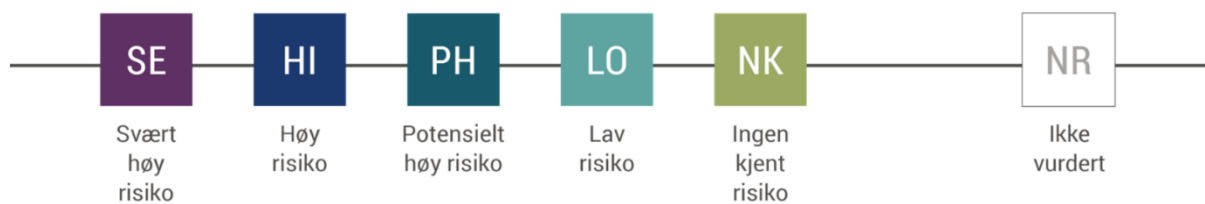
2.3 Usikkerhet

Avgrensningene til artsutbredelsen er omtrentlig tegnet inn. Artene spres kontinuerlig, og utbredelse utenfor avgrensningene oppgitt i dette dokumentet kan forekomme og må tas høyde for.

2.4 Kategorisering av fremmede arter

Fremmede arter er spredd til nye områder bevisst eller ubevisst ved hjelp av menneskelig aktivitet. Alle arter som ikke naturlig hører hjemme i norsk natur vurderes med tanke på om de utgjør en økologisk risiko for stedege arter og/eller naturtyper. Den økologiske risikovurderingen er en kombinasjon av invasjonspotensial og økologisk effekt, og det er disse to faktorene som avgjør hvilken kategori arten havner i.

De arter som er kategorisert som fremmede arter er omtalt gjelder følgende kategorisering:

Figur 2-1: Kategorisering av risiko knyttet til fremmede arter. Hentet fra Artsdatabankens fremmedartliste fra 2018.

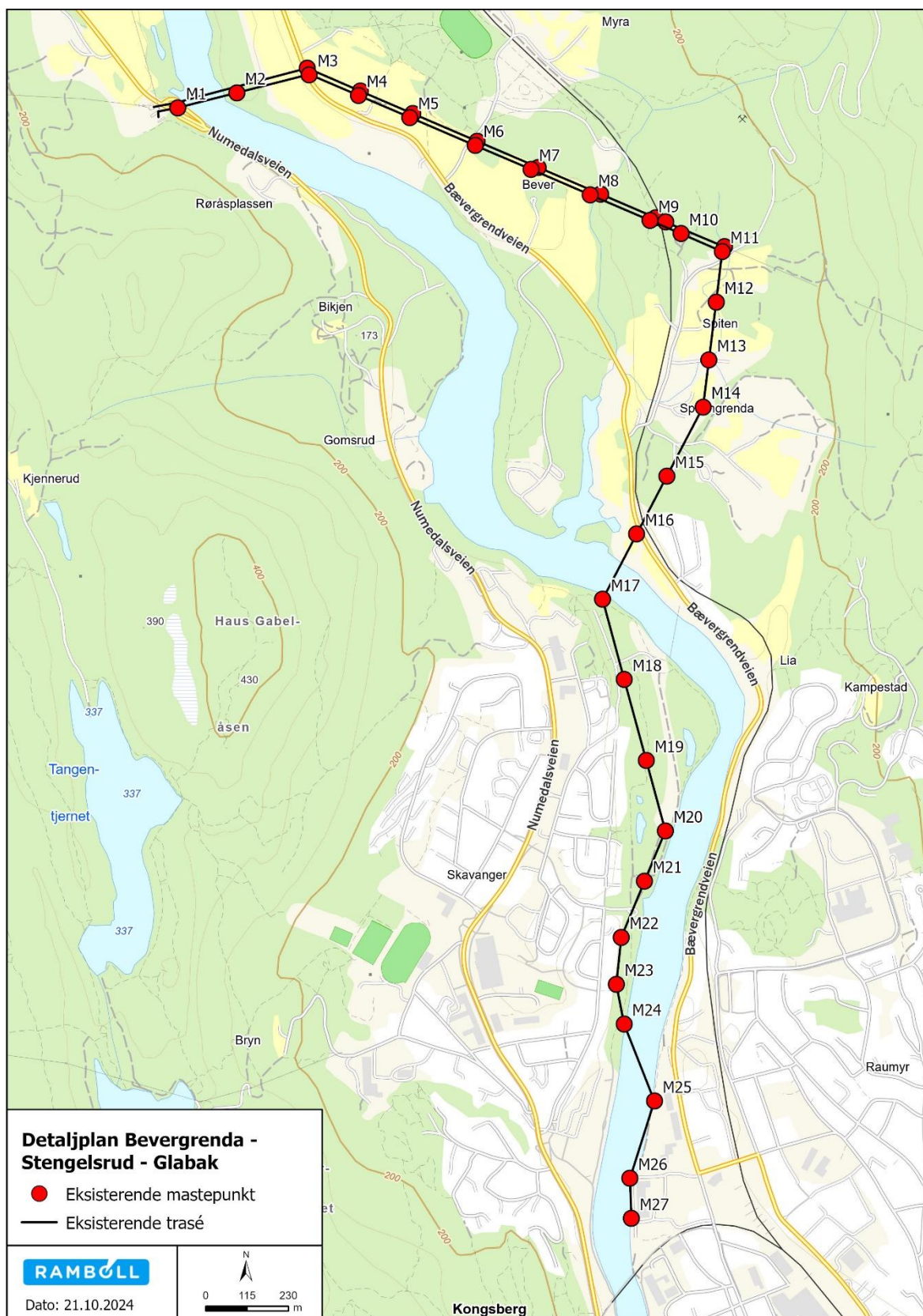
3. Områdebeskrivelse

Områdene langs Lågen består i generelt av kulturlandskap, bebyggelse, infrastruktur og kantsoner, og i mindre av grad av større skogsområder (Figur 3-1). I nord går traseen stedvis i åpne områder hvor vegetasjonen er skjøttet og urtepreget, med dominans av vanlige arter som prestekrage, tiriltunge, engsmelle, fuglevikke m.m. Vegetasjonen under traseen kjennetegnes ellers i stor grad av større områder med stedvis tett kratt av bringebær, osp, bjørk og vier, samt noe intakt blandingskog med gran og bjørk (tilsvarende kartleggingsenheten *T4-C-3 lågurtskog*) på noe rikere jordsmonn langs Lågens vestside ved nordenden av bebyggelsen. Langs dagens trase ved strekningen mellom bebyggelsen og friluftsområdet ved Lågen finnes en lengre strekning på ca. 850 m med tett kratt med stedvis vannmetta bunnsjikt. Denne strekningen er lite gjennomtrengelig og lar seg vanskelig befare nøye, da spesielt med tanke på å oppdage enkeltforekomster av fremmede skadelige arter.

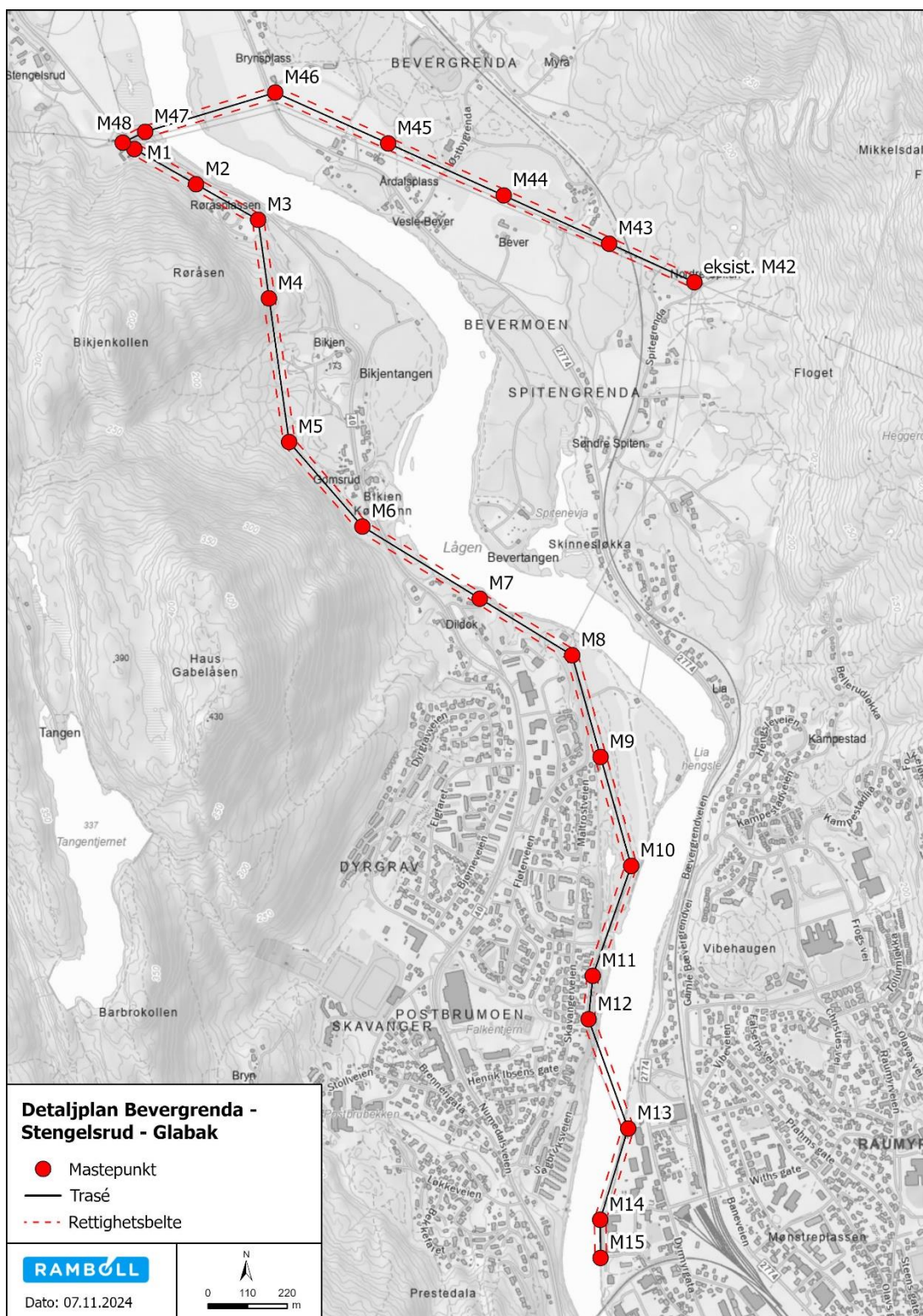
Den delen av traseen som går på østsiden av Lågen består i sør av skjøttede arealer tilhørende kartleggingsenheten *T43-C-1 plener, parker og liknende*, før så å gå over til kantvegetasjon i fri vekst bestående av trær av bjørk, hengebjørk, hegg og gråor langs vannkanten.

Figur 3-1: Området kjennetegnes av større strekninger dominert av kratt (øverst t.h.) samt mindre skogsarealer (øverst t.h.); kantvegetasjonen langs Lågen består ellers av stedvis kalkrik lågurtskog på elvens vestside (nederst t.v.), samt opparbeidet park- og plen.

Figur 3-2: Dagens kraftledning strekker seg fra Stengelsrud i nord til Glabak i sør.

Figur 3-3: Framtidig trasé med nye masteplasseringer.

3.1 Fremmede arter Stengelsrud – Glabak og Stengelrud - Bevergrenda

Eksisterende informasjon vedrørende utbredelse av fremmede arter (uønskede arter) i det aktuelle området er presentert her. Under befaringen ble følgende fremmede arter observert og registrert, se tabell 3-1.

Tabell 3-1: Observerte fremmede arter innenfor aktuell strekning Stengelsrud - Glabak.

Norsk navn	Latinsk navn	Artsgruppe	Risikokategori
Alaskakornell	<i>Cornus sericea</i>	Karplanter	SE
Hagelupin	<i>Lupinus polyphyllus</i>	Karplanter	SE
Kanadagullris	<i>Solidago canadensis</i>	Karplanter	SE
Hvitsteinkløver	<i>Melilotus albus</i>	Karplanter	PH
Parkslirekne	<i>Reynoutria japonica</i> Houtt.	Karplanter	SE
Rødhyll	<i>Sambucus racemosa</i>	Karplanter	SE
Honningknoppurt	<i>Centaurea montana</i>	Karplanter	SE

Tabell 3-2: Observerte fremmede arter innenfor aktuell strekning Stengelsrud - Bevergrenda.

Norsk navn	Latinsk navn	Artsgruppe	Risikokategori
Vinterkarse	<i>Barbarea vulgaris</i>	korsblomstfamilien	NR
Rynkerose	<i>Rosa rugosa</i>	Karplanter	SE
Rødhyll	<i>Sambucus racemosa</i>	Karplanter	SE
Snøbær	<i>Symphoricarpos albus</i>	Kapriol familien	HI

Figur 3-4: Funn av kanadagullris langs grusvei nord i strekningen.

Figur 3-5: Forekomst av rødhyll i kratt langs nordre del av dagens trase.

Figur 3-6: Parkslirekne langs tursti ved Skavanger.

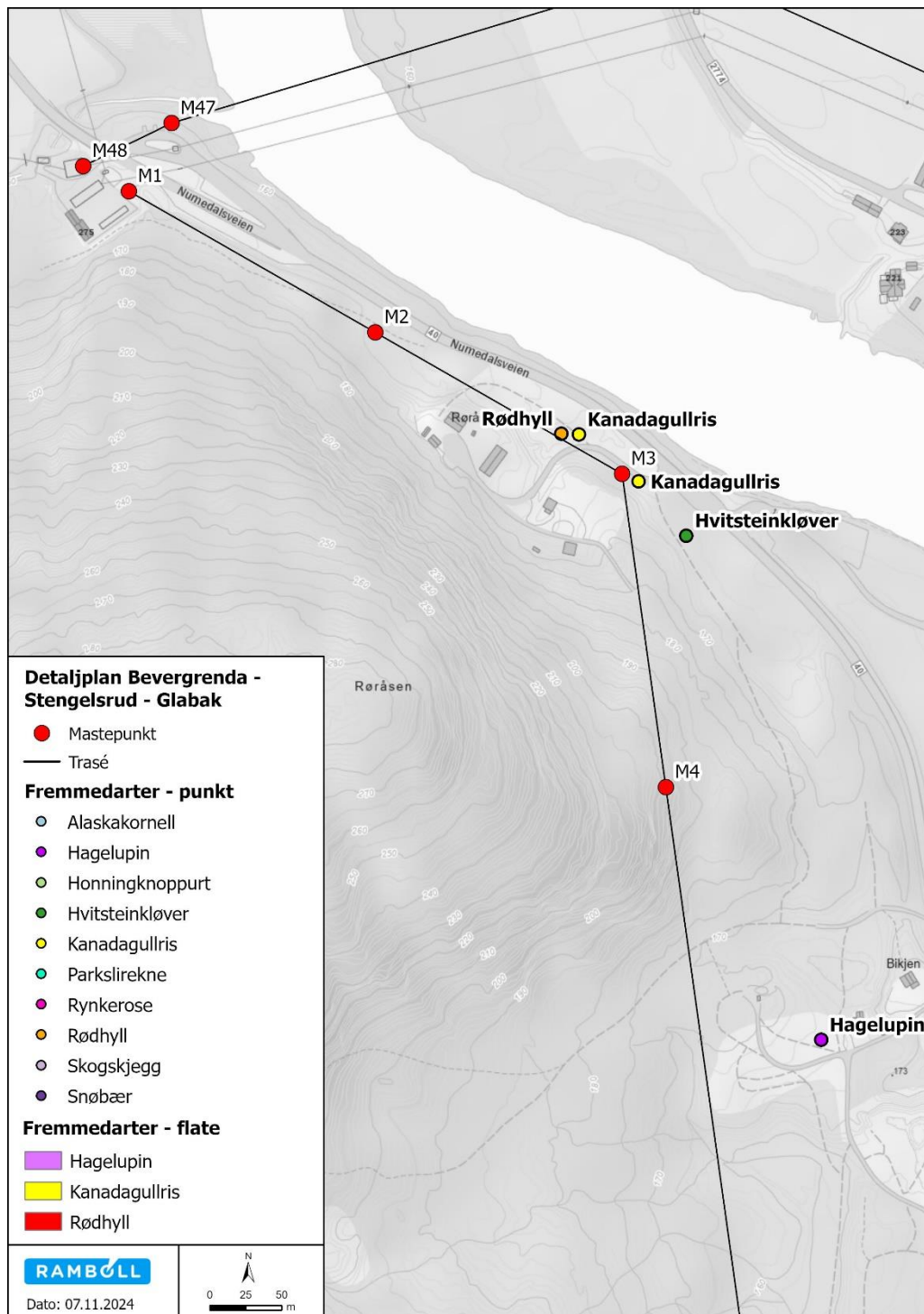
Figur 3-7: Hagelupiner på skrotmark ved Skavanger.

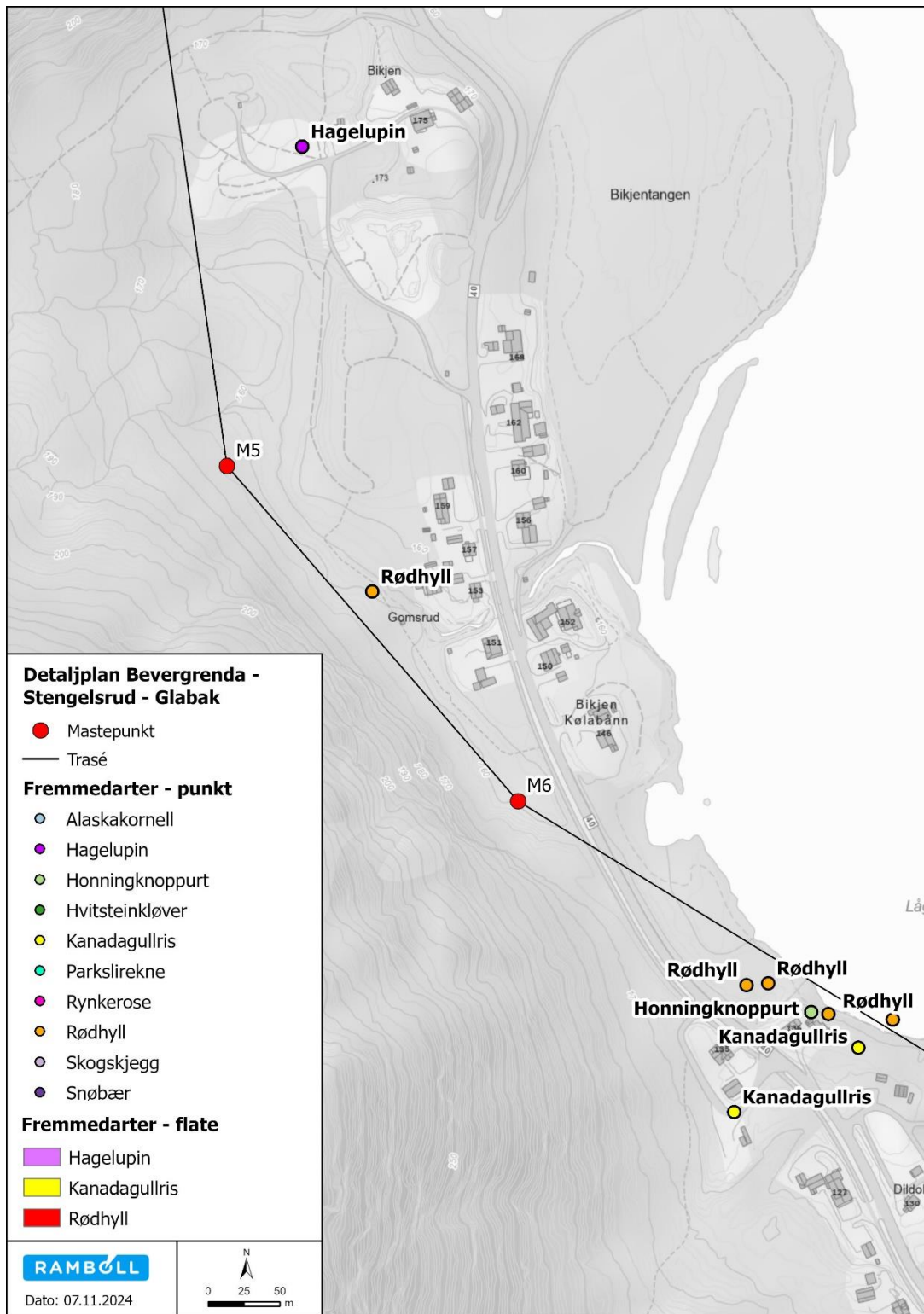
Figur 3-8: Honningknoppurt (lilla blomster) i kantvegetasjon langs lågen ved Skavanger.

3.2 Oversiktskart over utbredelsen av fremmede arter – Stengelsrud - Glabak

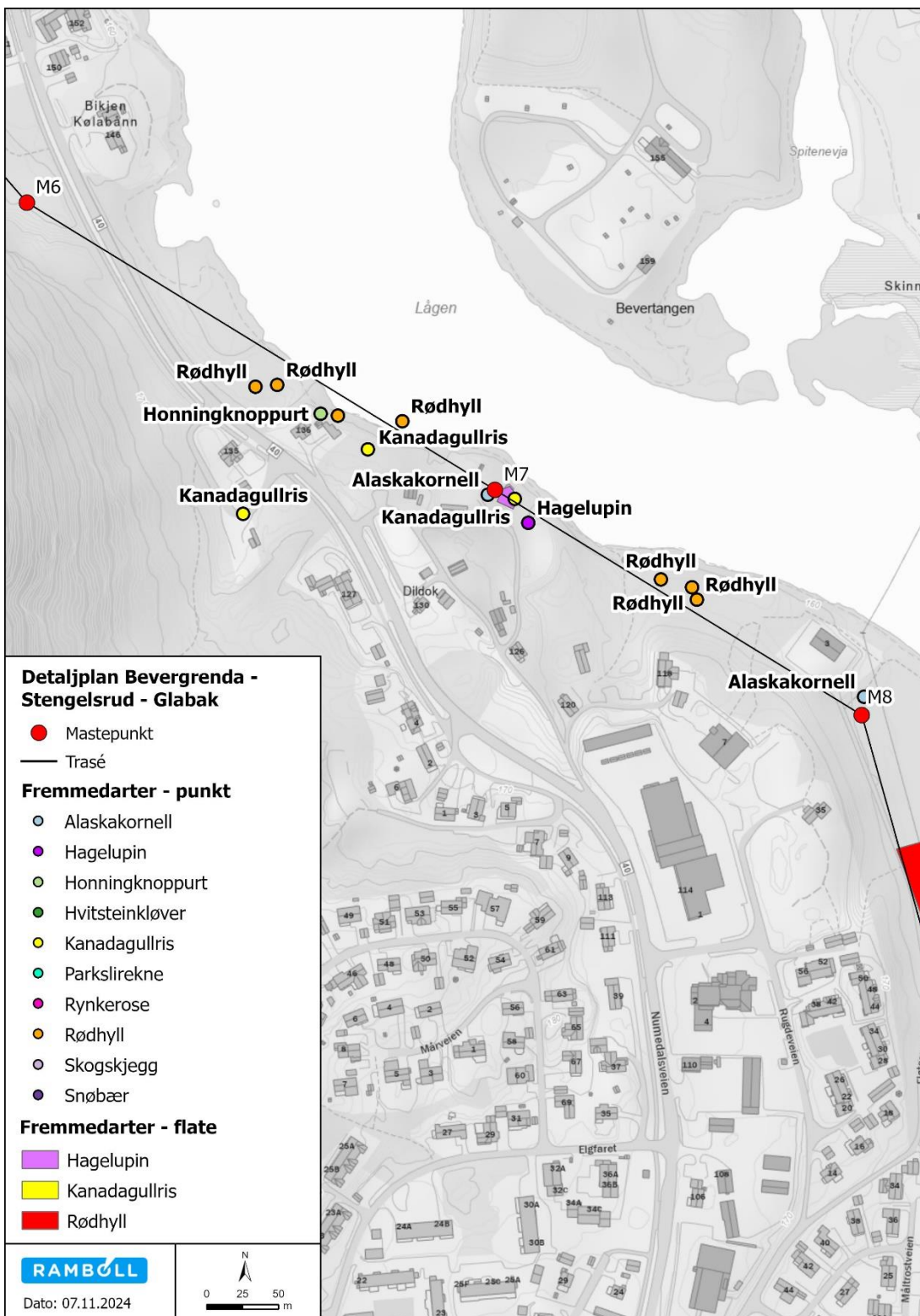
Traseen for oppgradering av kraftledning med nye mastepunkter og fremmedartspopulasjoner innenfor de aktuelle områdene er vist fra nord til sør i kartene som følger:

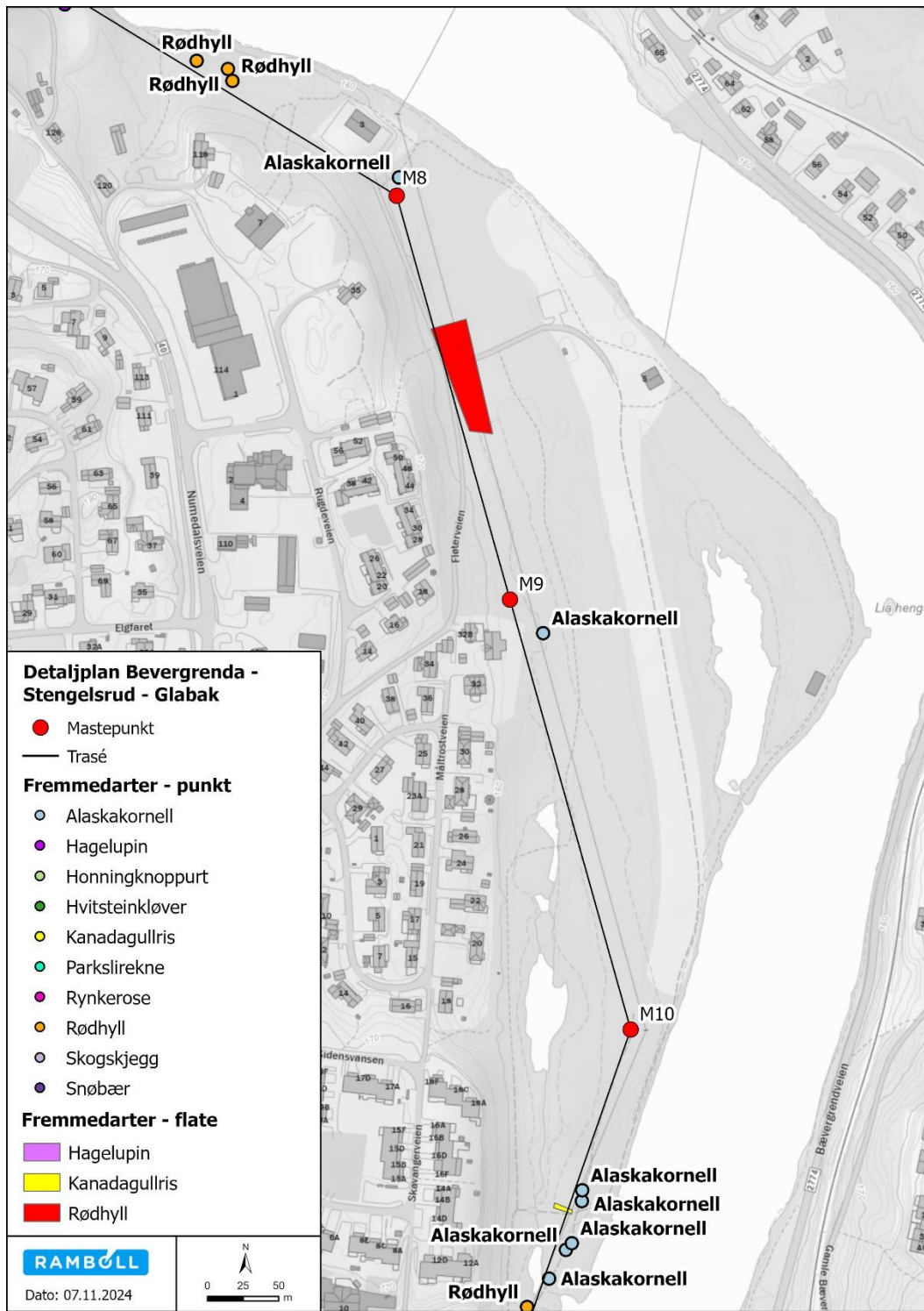
Figur 3-9: Fremmede arter nordre del.

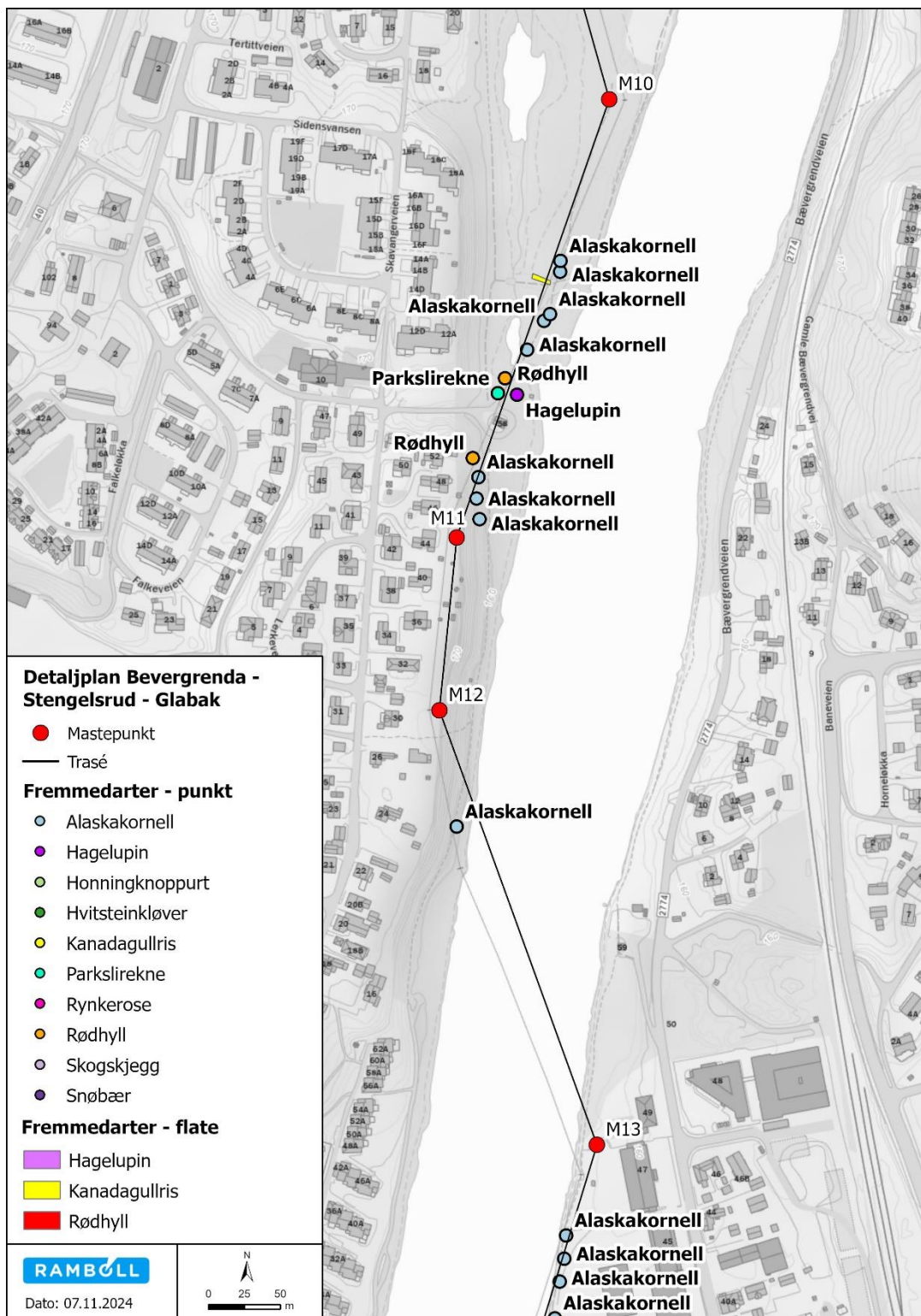
Figur 3-10: Fremmede arter nordre del.

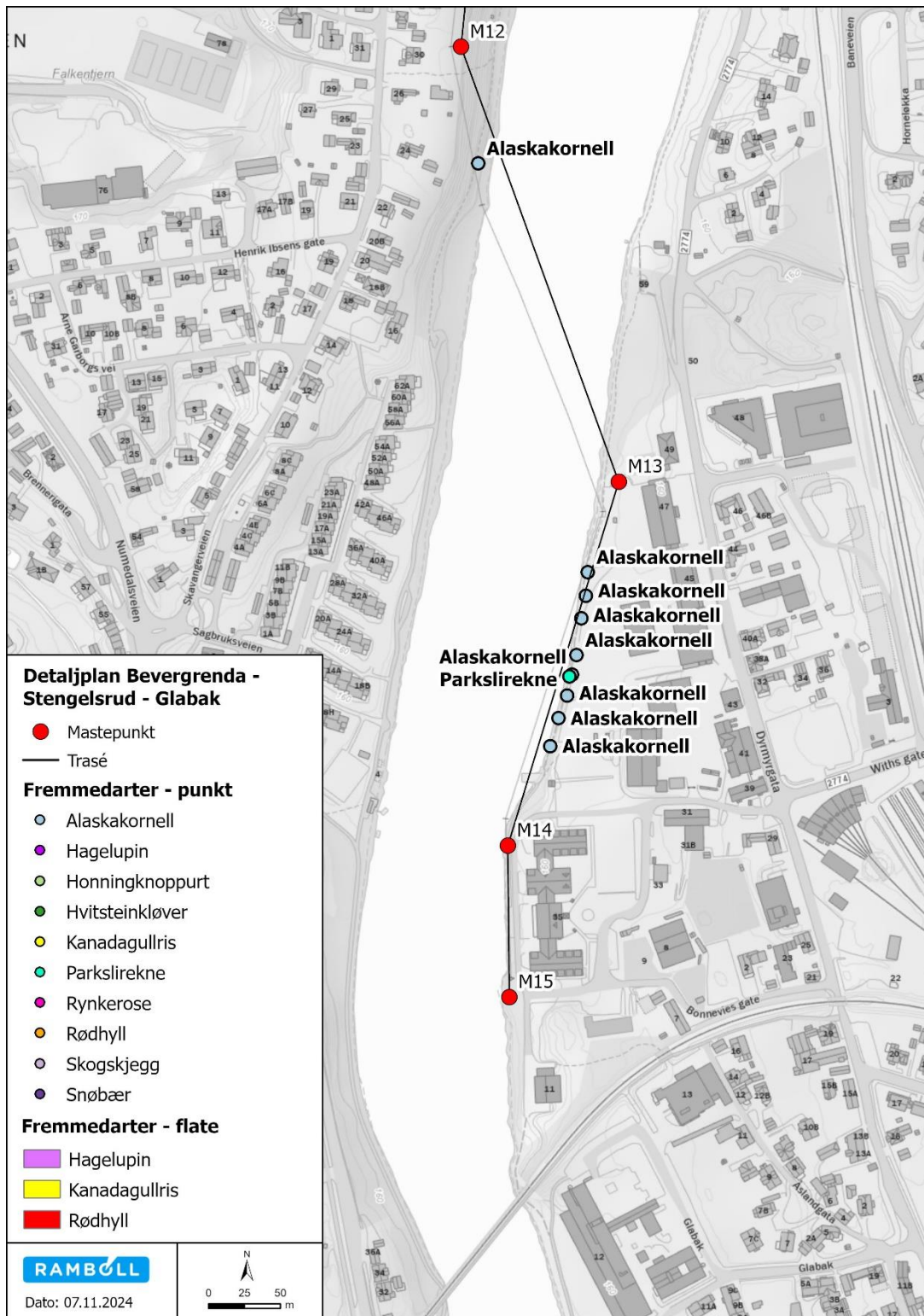
Figur 3-11: Fremmede arter nordre og midtre del.

Figur 3-12: Fremmede arter midtre og søndre del.

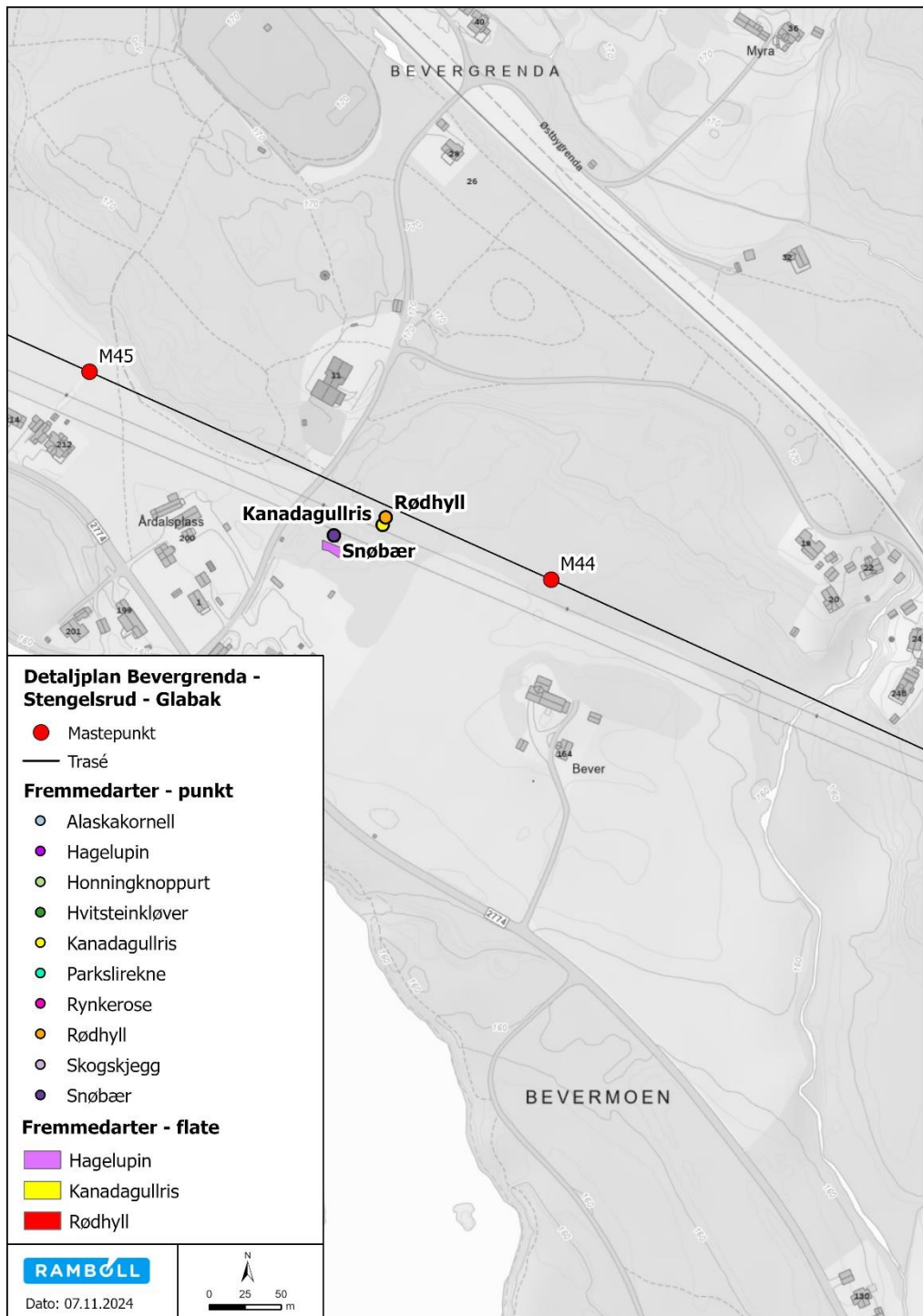
Figur 3-13: Fremmede arter midtre og søndre del.

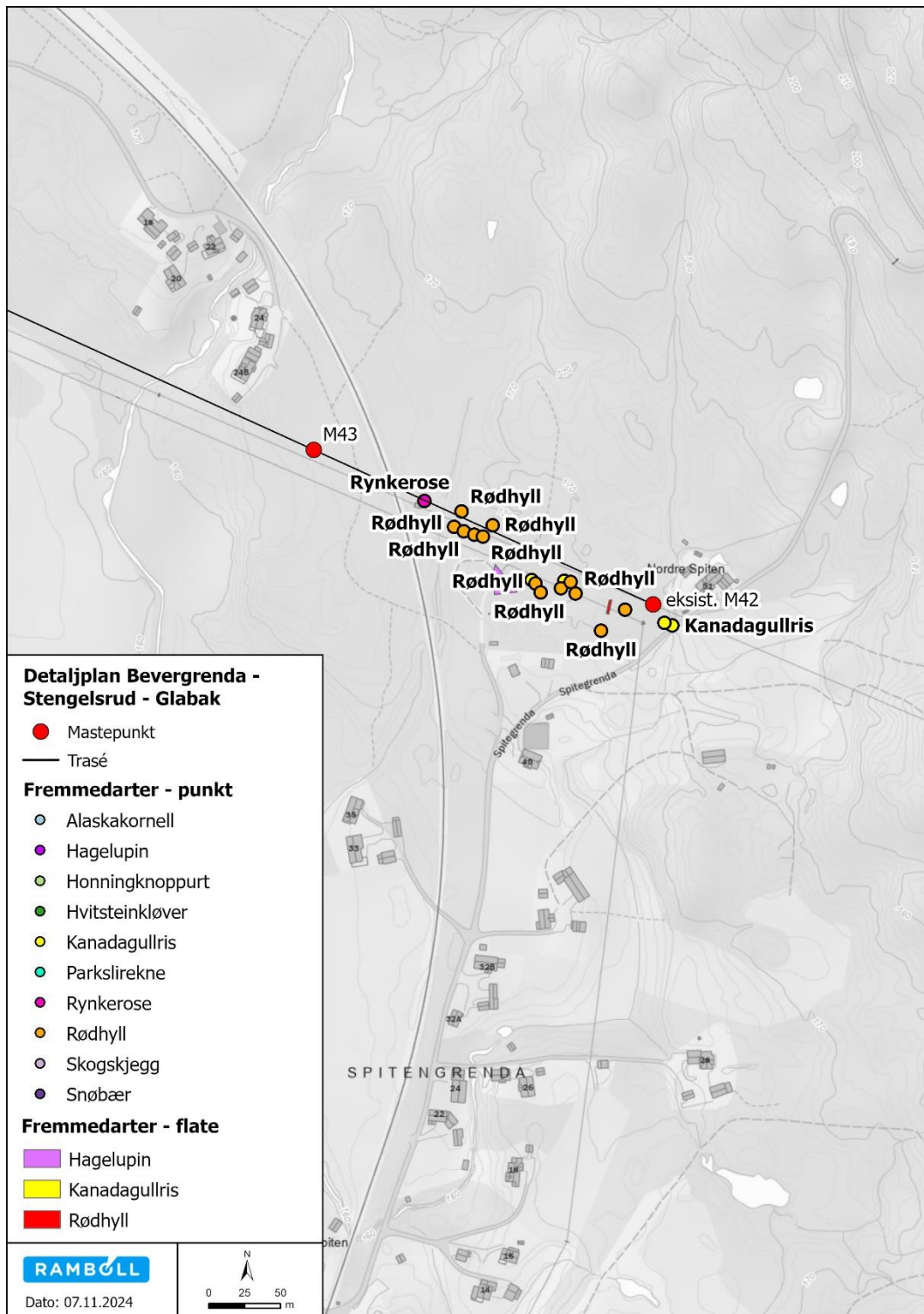
Figur 3-14: Fremmede arter søndre del.

3.3 Oversiktskart over utbredelsen av fremmede arter – Stengelsrud - Bevergrenda

Traseen for oppgradering av kraftledning med nye mastepunkter og fremmedartspopulasjoner innenfor de aktuelle områdene er vist fra nord til sør i kartene som følger:

Figur 3-15: Fremmede arter Stengelsrud - Bevergrenda.

4. Håndtering av masser med fremmede arter

Forskrift om fremmede organismer krever at vi skal sørge for at vi unngår innførsel, utsetting og omsetning av fremmede organismer som kan få uheldige konsekvenser for naturmangfoldet¹. Lovverket krever også at ved tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede arter skal tiltakshaver sørge for å gjennomføre tiltak som hindrer spredning i henhold til aktsomhetsloven².

Tiltaket som kan føre til spredning av fremmede arter er; utgravning, transport, flytting av masser og vegetasjon lokalt, og spredning via kjøretøy og materiell. Dette kan være spiredyktige frø, sporer, rotdeleer og eller andre plantedeleer som kan spire til nye planter.

Tiltak:

- Dekke til området med rene masser der det er fare for at transport kan føre til spredning av plantedeleer eller frø, slik som langs kjørespor, veier, snuplasser og riggområder.
- Ved utgraving for mastepunkt kan følgende gjøres: Dersom det er overskuddsmasser skal disse leveres til godkjent deponi. Lasslister skal føres for alle leveranser. I forkant av utgraving skal miljøkontroller involveres for korrekt håndtering av massene. Dersom det ikke forekommer overskuddsmasser kan massene anordnes på stedet dersom det ikke fører til videre spredning av arten. Dette gjøres sammen med biolog. Hvis det er mulig skal massene graves ned slik at frø og røtter ikke kan gi opphav til nye planter.
- Maskiner og utstyr skal rengjøres ved inn- og utkjøring av områder der det forekommer håndtering av fremmede arter for å unngå spredning eller smitte.
- Det bør vurderes å bekjempe arten før anleggsarbeidet starter. Dette kan svekke forekomsten eller utrydde arten før massene skal forflyttes. Dette kan gjøres ved kjemisk bekjempelse, mekanisk eller luking.
- Alle tiltak skal i samråd med miljøkontroller tilpasses artens økologi, tiltakets utfordringer, og volumet som skal graves ut.

¹ [Fremmede arter i norsk natur - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

² [Rv39 Fardal-Osestad \(vegvesen.no\)](https://vegvesen.no)